

Сьогодні
05.05.2025

Урок
№80

Дата: 09.05.2025

Клас: 6–А,Б

Предмет: Пізнаємо природу

Урок: № 80

Вчитель: Капуста В.М.

**Як організми пристосовуються до періодичних
змін середовища. Повторення. Організм як
середовище.**

Мета уроку:

- розглянути процес пристосування організмів до періодичних змін у середовищі;
- з'ясувати механізми та стратегії пристосування, що використовують організми, зрозуміти важливість пристосування для виживання видів та збереження біорізноманіття;
- пояснити поняття "пристосування" та розглянути його різні типи: фізіологічне, поведінкове, морфологічне;
- аналізувати приклади пристосування різних організмів до змін середовища;
- допомогти учням зрозуміти, як організми виробляють різні стратегії для пристосування до змін у середовищі, а також виявити важливість цього процесу для їх виживання та біорізноманіття.

Сьогодні
05.05.2025

Організація класу. Вправа «Веселка»

Я хочу зробити...

Я хочу, щоби вдалося...

Я налаштований...

Я готовий до...

Я буду намагатися...

Я мрію...

Мені потрібно...

Сьогодні
05.05.2025

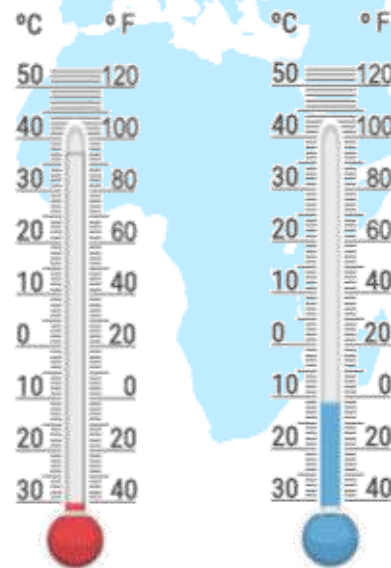
LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Перевірка домашнього завдання

1. Які рослини живуть серед людей?
2. Які тварини живуть серед людей?
3. Наведи приклади синантропних рослин і тварин.

Періодичні зміни середовища зумовлюють періодичні зміни явищ у живій природі, що називаються біологічними ритмами. За тривалістю періоду ритмічних змін довкілля розрізняють добові, місячні, сезонні та багаторічні біоритми. Виникли біоритми як пристосування до природних явищ, які повторюються

Біологічні ритми, або біоритми, — це регулярні зміни біологічних процесів, що збігаються з періодичними змінами в природі.

Сьогодні
05.05.2025

Астрономічні явища

рухи Землі навколо Сонця

обертання Землі навколо своєї осі

переміщення Місяця відносно Землі

Такі зміни є періодичними, тобто повторюються через певні проміжки часу

Сьогодні
05.05.2025

Біологічні ритми

Відліт птахів у теплі краї

восени відбувається листопад

людина після періоду бадьорості
поринає в сон

Біологічний годинник — так називають здатність людей, тварин і рослин відчувати час. Ранковий крик півня може цілком замінити дзвінок будильника. Як гадаєш, на що реагує тварина?

Виникають унаслідок обертання Землі навколо своєї осі й характеризуються періодом близько 24 годин.

Сьогодні
05.05.2025

Гімнастика для очей

Гімнастика для очей

Сьогодні
05.05.2025

Підсумуймо

«Життя денних тварин залежить від впливу сонця і тепла, хоча нічні тварини також добре пристосувалися до життя вночі. Нічні тварини мають чудовий слух, нюх та зір».

Сьогодні
05.05.2025

Перегляд відео «Нічні тварини»

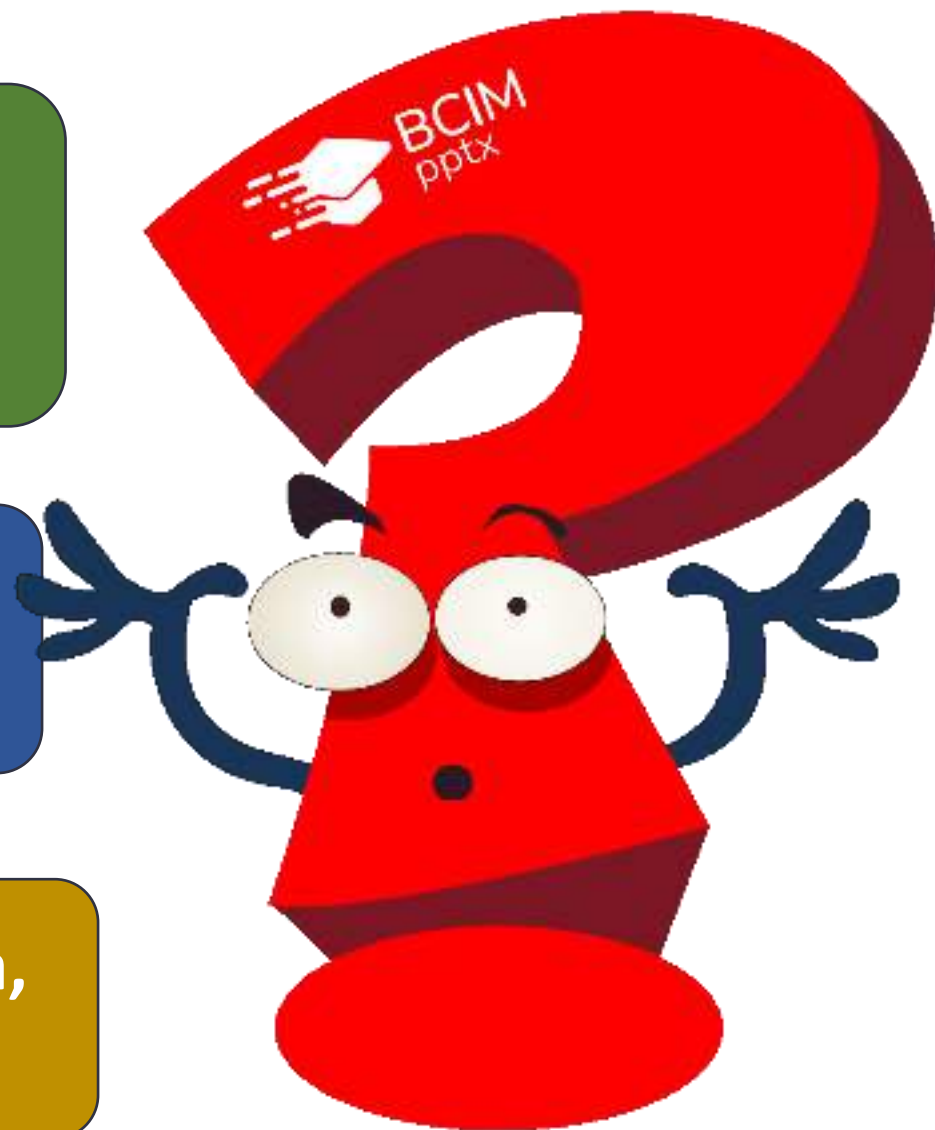

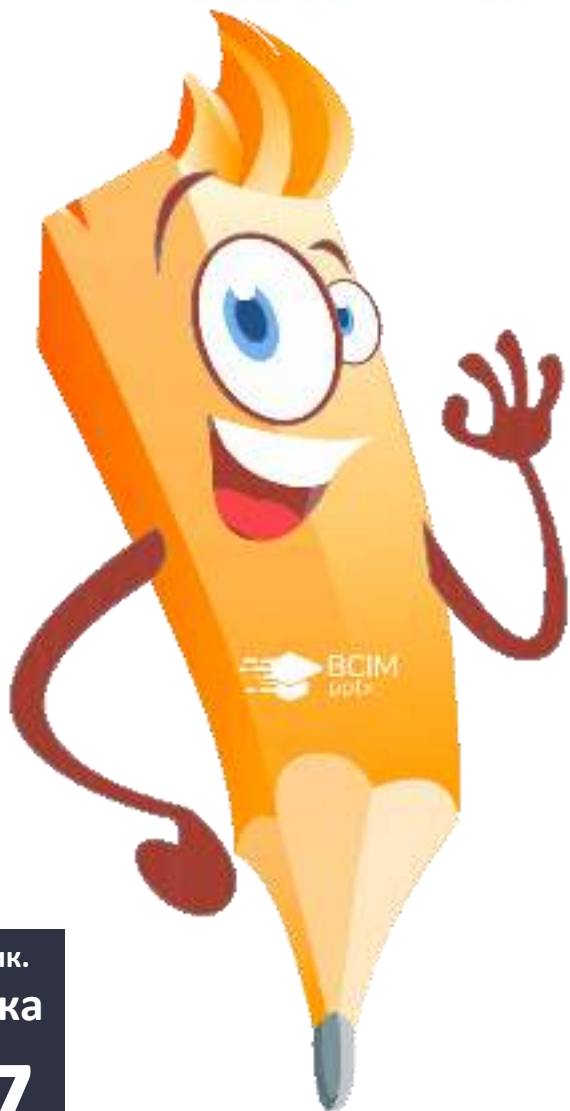
<https://www.youtube.com/watch?v=yEZQik99eE0>

Які дрібні хижаки, представлені у відео,
ведуть нічний спосіб життя та гарно
плавають?

Який нічний хижак схожий на невеликого
леопарда?

Яка тварина має цікаве забарвлення хутра,
що нагадує жилет?

**У людини в різний час
доби відрізняється
температура тіла,
кровообіг і навіть
пам'ять.**

Зумовлені впливом Місяця. Упродовж місячної доби (24 години 50 хвилин) відбувається два припливи і два відпливи, що спонукає організми пристосовуватися до таких змін.

Сьогодні
05.05.2025

Під час припливу деякі риби відкладають ікру

Сьогодні
05.05.2025

Під час відпливу закривають свої черепашки молюски, ховаються в ґрунт морські черви

Пов'язані з обертанням Землі навколо Сонця і мають період приблизно рік.

Сьогодні
05.05.2025

Прикладами сезонних ритмів у тварин є линяння качок чи білок

Сьогодні
05.05.2025

Масові переміщення оленів

Сьогодні
05.05.2025

Зимова сплячка ведмедів

Сьогодні
05.05.2025

Цвітіння квіткових рослин

Сьогодні
05.05.2025

Фізкультхвилинка

Сьогодні
05.05.2025

Зимовий спокій дерев

Сьогодні
05.05.2025

Накопичення поживних речовин у бульбах картоплі

**Пов'язані з багаторічними циклами сонячної активності
та змінами клімату.**

Сьогодні
05.05.2025

Різке збільшення чисельності мишей повторюється кожні 3–4 роки

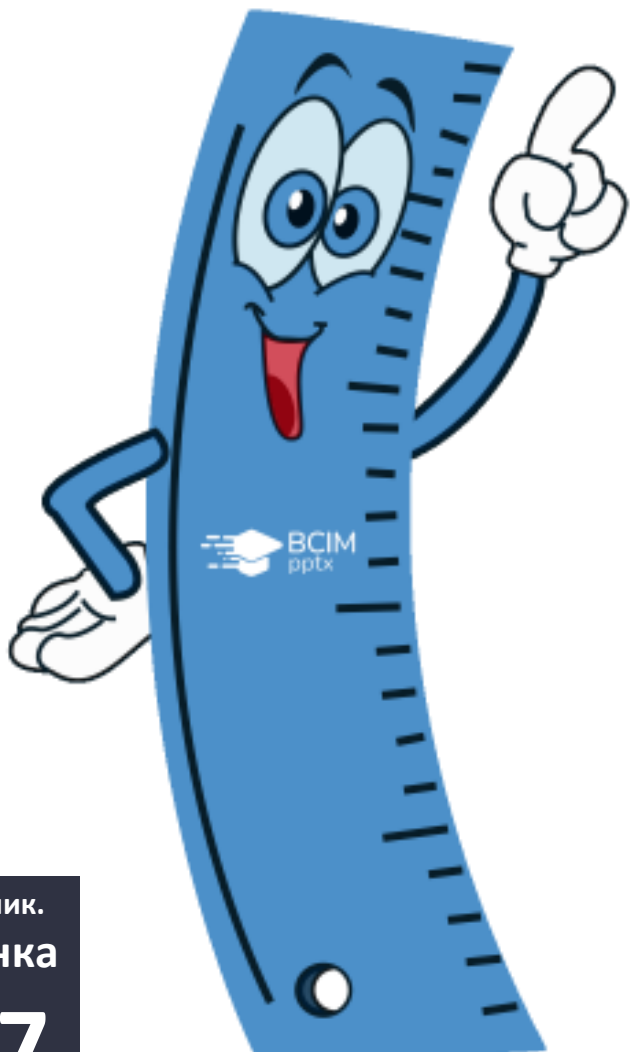
Сьогодні
05.05.2025

Період коливань чисельності перелітної сарани — кожні 11 років

Щороку з початком дощів (жовтень–листопад) на острові Різдва сотні мільйонів червоних крабів рухаються з лісу до узбережжя для розмноження, покриваючи свій шлях червоним килимом. Про які біоритми йдеться?

Ботаніки й садівники добре знають, що в кожній місцевості деякі квіти щоденно відкриваються й закриваються в один і той самий час. У 1735 році шведський ботанік Карл Лінней запропонував використати це явище для створення квіткового годинника. Але спершу Лінней ретельно спостерігав за рослинами й записував, о котрій годині розкриваються чи закриваються їхні квіти. Він склав список із 50 рослин, які підказували годину дня. Потім ботанік зібрав ці рослини й висадив у себе в саду на спеціальну клумбу, розташувавши їх так, щоб можна було визначити час. Годинник працював навіть у холодні та похмурі дні!

Біологічні ритми, зумовлені періодичними змінами середовища, мають пристосувальне значення. Завдяки біоритмам відбувається узгодження біологічних процесів із найбільш сприятливими чи несприятливими змінами довкілля.

Сьогодні
05.05.2025

Рослини-годинники

Раніше від усіх, о 4 годині ранку,
розкриваються квіти цикорію і шипшини,
о 5 годині – мак, о 6 годині – польова
гвоздика і кульбаба, в 7 годині
«прокидаються» дзвоник і городна
картопля, о 8 годині – берізка, стонога і
чорнобривці, в 9-10 годині – календула,
мати-й-мачуха.

Сьогодні
05.05.2025

Розглянь квіткові годинники

Сьогодні
05.05.2025

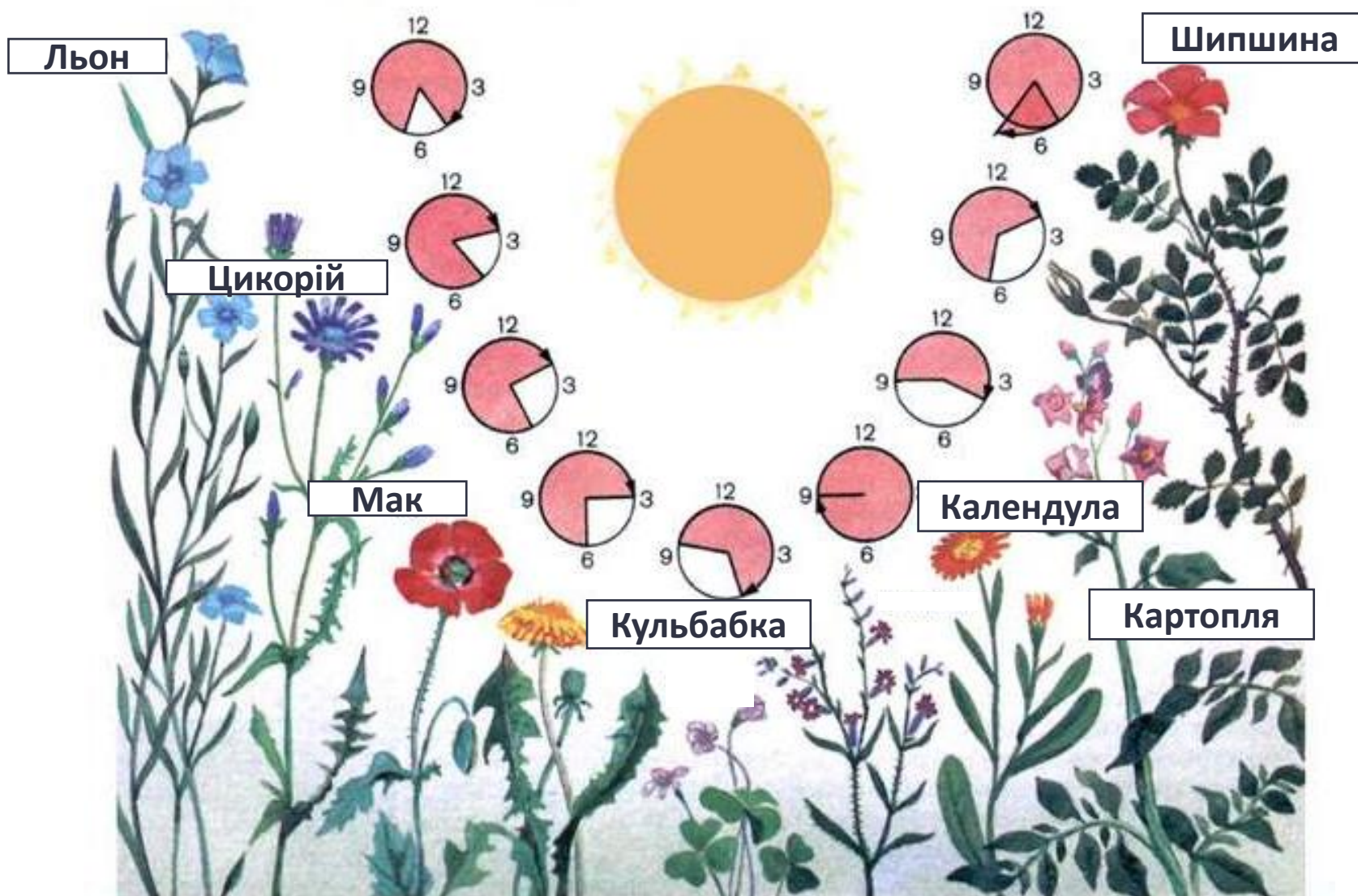
Довідничок

Уже понад 250 років, як учені навчилися складати квіткові годинники. Для цього вони використовували рослини, що в один і той самий час розкривають і закривають свої пелюстки.

Сьогодні
05.05.2025

Розгляньте та обговоріть схему

Що таке біологічні ритми?

Сьогодні
05.05.2025

Домашнє завдання

Зворотній зв'язок Human або
ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com

**Підручник § 50, ст. 226-229 ,
опрацювати; скласти
конспект; завдання 5 ст. 229
(письмово.).**

Сьогодні
05.05.2025

Рефлексія. Вправа «Емоційна ромашка». Дай відповіді цеглинками LEGO

